

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΣΤΗ ΦΥΣΙΚΗ 2011
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ**

ΘΕΜΑ Α

A1. α, **A2.** α, **A3,** δ, **A4.** γ, **A5.** Λ, Σ, Σ, Λ, Λ

ΘΕΜΑ Β

B1. Σωστό είναι το α.

Έστω Q_1 το φορτίο με το οποίο είναι φορτισμένος αρχικά ο πυκνωτής. Τότε, για την ενέργεια του κυκλώματος C-L₁ θα ισχύει:

$$E_1 = \frac{1}{2} \frac{Q_1^2}{C} = \frac{1}{2} L I_{\max 1}^2 \quad (1)$$

και τη χρονική στιγμή $t_1 = 5T/8$ το φορτίο του πυκνωτή θα είναι:

$$Q_2 = Q_1 \sin\left(\frac{2\pi}{T} - \frac{5\pi}{8}\right) = Q_1 \sin\left(-\frac{5\pi}{4}\right) = Q_1 \frac{\sqrt{2}}{2}$$

Το φορτίο Q_2 είναι το μέγιστο φορτίο του πυκνωτή στο κύκλωμα C-L₂, άρα για την

$$\text{ολική ενέργεια του κυκλώματος C-L}_2 \text{ θα ισχύει: } E_2 = \frac{1}{2} \frac{\left(Q_1 \frac{\sqrt{2}}{2}\right)^2}{C} = \frac{1}{2} L_2 I_{\max 2}^2 \quad (2)$$

Με διαίρεση των (1) και (2) και λαβαίνοντας υπ' όψη ότι $L_1 = L_2$, προκύπτει:

$$\frac{I_{1\max}^2}{I_{2\max}^2} = \frac{1}{\left(\frac{\sqrt{2}}{2}\right)^2} = 2 \rightarrow \frac{I_{1\max}}{I_{2\max}} = \sqrt{2}$$

(Αλλιώς. Επειδή μεταξύ της μέγιστης τιμής του φορτίου και της μέγιστης τιμής της έντασης του ρεύματος ισχύει $I = Q\omega$, θα έχουμε:

$$\frac{I_{1\max}}{I_{2\max}} = \frac{Q_1 \omega_1}{Q_2 \omega_2} = \frac{Q_1}{Q_1 \frac{\sqrt{2}}{2}} = \sqrt{2}$$

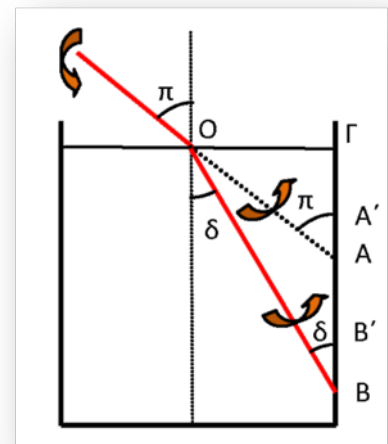
Τα ω_1 και ω_2 απλοποιήθηκαν διότι $\omega = \frac{1}{\sqrt{LC}}$ και τα μεγέθη C και L είναι ίδια).

B2. Σωστό είναι το γ.

Ισχύει ο νόμος του Snell: $n_1 \eta \mu \pi = n_2 \eta \mu \delta$.

Από τα ημίτονα των γωνιών π και δ στα δυο νοητά τρίγωνα OΓΑ και OΓΒ στο νερό, προκύπτει:

$$\eta \mu \pi = \frac{O\Gamma}{O\Lambda} \text{ και } \eta \mu \delta = \frac{O\Gamma}{O\Lambda} \cdot \text{αρα: } \frac{\eta \mu \pi}{\eta \mu \delta} = \frac{O\Gamma}{O\Lambda} = \frac{n_2}{n_1} = \text{σταθερός}$$

Δηλαδή, κατά την αύξηση της γωνίας π ανέρχεται και το σημείο A και το σημείο B έτσι ώστε στις εκάστοτε νέες θέσεις τους, έστω A' και B', ο λόγος OB'/OA' να διατηρείται σταθερός.

B3. Σωστό είναι το β.

$$FR = I\alpha_{\gamma\omega\nu 1} \rightarrow \alpha_{\gamma\omega\nu 1} = \frac{FR}{I}$$

Επειδή το σχοινί είναι αβαρές, ισχύει: $T = T'$.

Κι επειδή το σχοινί δεν ολισθαίνει, ισχύει:

$$\alpha_2 = \alpha_\varepsilon = \alpha_{\gamma\omega\nu 2} R$$

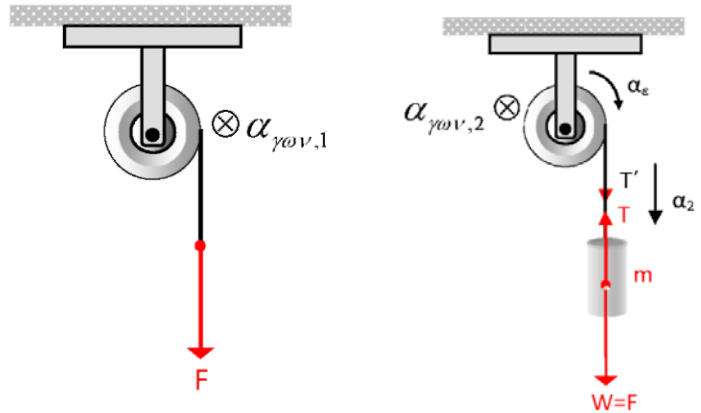
Για το σώμα: $F - T = m\alpha_2 \rightarrow FR - TR - m\alpha_{\gamma\omega\nu 2} R^2$ (1)

Για την τροχαλία: $TR = I\alpha_{\gamma\omega\nu 2}$ (2)

Με πρόσθεση των (1) και (2) προκύπτει:

$$FR = \alpha_{\gamma\omega\nu 2} (I + mR^2) \rightarrow \alpha_{\gamma\omega\nu 2} = \frac{FR}{I + mR^2}$$

Είναι φανερό ότι: $\alpha_{\gamma\omega\nu 1} > \alpha_{\gamma\omega\nu 2}$

(Αλλιώς. Μόλις αφήσουμε το σώμα m να κινηθεί, οι δυνάμεις που ασκούνται πάνω του θα είναι το βάρος του και η τάση του νήματος, όπου: $W - T = m\alpha_2$, ή $T = W - m\alpha_2$ ή $T = F - m\alpha_2$

Δηλαδή η τάση του νήματος είναι μικρότερη από την δύναμη F. Αλλά την γωνιακή επιτάχυνση την προκαλεί η ροπή της τάσης. Έτσι:

Αρχικά: $FR = T\alpha_{\gamma\omega\nu 1}$ (1) Τελικά: $TR = T\alpha_{\gamma\omega\nu 2}$ (2)

Από τις παραπάνω σχέσεις προκύπτει ότι η γωνιακή επιτάχυνση την δεύτερη φορά είναι μικρότερη).

ΘΕΜΑ Γ

Γ1.

$$W = K_{\text{τελ}} - K_{\text{αρχ}} = \frac{1}{2} I\omega^2 = \frac{1}{4} MR^2\omega^2 = \frac{1}{4} \cdot 2 \cdot 0,5^2 \cdot 8^2 = 8\text{J}$$

Γ2.

$$\Sigma\tau = I\alpha_\gamma \Rightarrow FR = \frac{1}{2} MR^2\alpha_\gamma \Rightarrow \alpha_\gamma = \frac{2FR}{MR^2} \Rightarrow \alpha_\gamma = 20\text{rad/s}^2$$

$$\omega = \alpha_\gamma t \Rightarrow t = \frac{\omega}{\alpha_\gamma} \Rightarrow t = 0,4\text{s}$$

$$\theta = \frac{1}{2} \alpha_\gamma t^2 \Rightarrow \theta = 1,6\text{rad}$$

Γ3.

$$P = \tau\omega = FR\omega \rightarrow P = 40\text{W}$$

Γ4.

$$I = \frac{1}{2} MR^2 \Rightarrow I = 0,25\text{Kgm}^2$$

$$\omega = 8\text{rad/s}$$

$$I_2 = I_1 + M R^2 \rightarrow I_2 = 0,5 \text{ Kg m}^2$$

Αρχή διατήρησης στροφορμής :

$$L_{\text{πριν}} = L_{\text{μετά}} \Rightarrow I_1 \omega_1 = I_2 \omega_2 \Rightarrow \omega_1 = 4 \text{ rad / s}$$

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Η ενέργεια της ταλάντωσης είναι ίση με το έργο της σταθερής δύναμης F , δηλαδή:

$$\frac{1}{2} K A^2 = F \cdot s \rightarrow A = \sqrt{\frac{2F \cdot s}{K}} = \sqrt{\frac{2 \cdot 10 \cdot 0,05}{100}} = 0,2 \text{ m}$$

Δ2. Έστω το σώμα σε απομάκρυνση x από τη θέση ισορροπίας της ταλάντωσης O . Αφού η σανίδα ισορροπεί, πρέπει:

$$\Sigma \tau_{(O)} = 0 \rightarrow F_A d - m_1 g x - Mg \left(\frac{L}{2} - d \right) = 0$$

$$\rightarrow F_A = m_1 g \frac{x}{d} + Mg \left(\frac{L}{2d} - 1 \right)$$

$$\rightarrow F_A = 10x + 4 \left(\frac{3}{2} - 1 \right) \rightarrow F_A = 10x + 2 \text{ (SI)}$$

Η ζητούμενη γραφική παράσταση είναι η παρακάτω:

Δ3. Επειδή τα δύο σώματα έχουν την ίδια μάζα και η κρούση είναι κεντρική κι ελαστική, θα ανταλλάξουν ταχύτητες. Για να ταλαντωθεί το Σ_1 μετά την κρούση του με το Σ_2 , με μέγιστο πλάτος, πρέπει να πάρει από το Σ_2 το μέγιστο δυνατό ποσό ενέργειας. Αυτό θα συμβεί μόνο όταν τη στιγμή της κρούσης η ταχύτητα του Σ_1 είναι μηδέν, ώστε μετά την κρούση το Σ_2 να ακινητοποιηθεί προσφέροντας στο Σ_1 όλη του την ενέργεια.

Άρα: $x_1 = +0,2$

(Αλλιώς: Επειδή τα σώματα έχουν ίσες μάζες και η κρούση τους είναι κεντρική κι ελαστική, η ταχύτητα του m_1 αμέσως μετά την κρούση θα είναι: $v_1' = v_2 = 2\sqrt{3} \text{ m / s}$

Με εφαρμογή της Α.Δ.Ετοχ για την ταλάντωση αμέσως μετά την κρούση προκύπτει:

$$\frac{1}{2} K A'^2 = \frac{1}{2} K x_1^2 + \frac{1}{2} m_1 \cdot v_1'^2$$

Από τη σχέση αυτή γίνεται φανερό ότι το A' γίνεται μέγιστο όταν $x_1 = A$, όπου A το πλάτος της ταλάντωσης πριν την κρούση).

Δ4. Αμέσως μετά την κρούση το Σ_1 θα έχει ταχύτητα $v_1' = 2\sqrt{3} \text{ m / s}$ με φορά προς το O και απομάκρυνση $x_1 = +0,2 \text{ m}$. Συνεπώς η συνολική ενέργεια της νέας ταλάντωσης του θα είναι:

$$E' = \frac{1}{2} K x_1^2 + \frac{1}{2} m_1 \cdot v_1'^2 = \frac{1}{2} 100 \cdot 0,2^2 + \frac{1}{2} \cdot 1 \cdot (2\sqrt{3})^2 = 8 \text{ Joule}$$

Και το πλάτος της νέας ταλάντωσης θα είναι: $\frac{1}{2} K A'^2 = E' \rightarrow A' = \sqrt{\frac{2E'}{K}} = \sqrt{\frac{16}{100}} = 0,4 \text{ m}$

